

An toàn cho phóng viên khi đưa tin về COVID-19

"Trước tiên không gây hại" là nguyên tắc cơ bản trong ngành y tế và trong ngành báo chí tất nhiên. Đối với một phóng viên đưa tin về COVID-19, câu này phải là: **Trước tiên không gây hại, cho chính bạn. Cũng như không gây hại cho người khác.**

Khi đưa tin về chiến tranh, xung đột và thảm họa, các phóng viên - những đôi mắt, đôi tai của thế giới - thường gặp nguy hiểm. Họ và biên tập viên hoặc mạng lưới tin tức phải đưa ra các quyết định khó khăn. Yếu tố khác liên quan đến COVID-19 là mối liên hệ mà các nhà báo cần đưa tin rất nguy hiểm và vô hình. Trong khi đưa tin về chiến tranh, có một số quy tắc nhất định. Khi đưa tin về COVID-19, chúng ta đang bận định nghĩa lại các quy tắc về báo chí an toàn, về quy tắc "trước tiên không gây hại" của ngành báo chí. Vì đưa tin về COVID-19 không giống như đưa tin về những thảm họa hay bệnh dịch khác. Khi đưa tin về một cơn bão, hầu hết các mối nguy hiểm và các tác động đều rõ ràng và thấy được. Đưa tin về sự nhiễm vi rút khác như HIV không gây nguy hiểm cho sự an toàn của phóng viên và của các mối liên hệ tiếp theo. Dịch COVID-19 thì khác. Thông tin về sự lây lan của virus thay đổi liên tục, do đó chúng ta cần tạm nghỉ để cân nhắc những điều sau:

1. Dịch vụ thiết yếu: Ở một số quốc gia, các mạng lưới truyền thông và thông được định rõ là các "dịch vụ thiết yếu". Điều này có nghĩa là - khi có sự cho phép hay có giấy chứng nhận - các nhà báo có thể đi lại tự do, ngay cả khi quốc gia đó bị cô lập. Điều này khiến các cơ quan truyền thông và các cá nhân như các nhà báo tự do, có trách nhiệm đưa ra các quyết định cốt yếu về vấn đề an toàn. Một số tòa soạn vận dụng số nhân viên nòng cốt. Nhiều nhà báo có khả năng tuân thủ các lời khuyên tốt nhất về vấn đề và làm việc ở nhà, nhưng có các khu vực xám liên quan đến nhân viên sản xuất ở studio và việc phát thanh. Chúng tôi muốn cộng đồng hóa các biện pháp và các đề xuất tốt nhất để đảm bảo các nhân viên này không gặp nguy hiểm
2. Yêu cầu dụng cụ bảo hộ cá nhân: Tuân theo các lời khuyên thực hành tốt nhất từ những nguồn đáng tin cậy (Tổ chức Y tế Thế giới/Trung tâm Kiểm soát & Phòng ngừa Bệnh) về việc sử dụng khẩu trang bảo vệ. Ở một số nơi, không có đủ khẩu trang tại các bệnh viện và chính phủ đã quyết định không cung cấp khẩu trang cho các nhà báo và tuyên bố đây là vật dụng thiết yếu dành cho những nhân viên phản ứng tuyến đầu và nhân viên y tế.

3. Một phương thức đặc biệt để thu thập thông tin và tin tức: Trong khoa học, chúng ta biết rằng "giãn cách xã hội" là cách tuân thủ an toàn nhất cho mọi người trong khi một cơn đại dịch virus như COVID-19 đang lây lan mạnh mẽ ở một thị trấn, thành phố hay quốc gia. Cũng như các công ty và cá nhân đã thích nghi một cách sáng tạo với thực tế này, các nhà báo cũng cần phải vậy. Sau đây là một số ý tưởng để phát huy thêm các sáng tạo:

- **Truyền hình: Nội dung là vua.** Đừng quá lo lắng về các điểm ảnh và chất lượng ảnh. Các đài truyền hình đang thu thập, xem xét và phát sóng những đoạn video được cộng đồng hóa bằng điện thoại di động để kể các câu chuyện về sự cách ly, các tập quán kinh doanh mới, đường phố vắng vẻ, vân vân.
- **Truyền thanh:** Sử dụng và phát huy định dạng gọi điện và thu âm giọng nói của người được phỏng vấn, người liên lạc của bạn.
- **Sản xuất trực tuyến:** Rất nhiều tập quán đã trở nên quen thuộc. Hãy tiếp tục với diễn biến câu chuyện một cách đáng tin và gây tác động mạnh nhằm giữ độc giả.
- **Đầu tư vào dữ liệu và mạng Internet ổn định** - và hãy yêu cầu biên tập viên hay người ủy thác câu chuyện hỗ trợ bạn điều này.
- **Hãy khai thác mạng xã hội một cách tốt nhất** và mở rộng các mối liên kết để tạo ra ý nghĩa cho độc giả. Truyền thông xã hội luôn và mãi là một nguồn tin tức. Hãy khám phá các nguồn tin đáng tin, liên quan và các tác nhân ảnh hưởng trên truyền thông xã hội và đan kết lại các bình luận của họ vào câu chuyện của bạn - và ghi nhận nguồn tin tức.
Thu thập tin tức từ xa bao gồm việc phỏng vấn thu hình qua Skype và Zoom, cuộc gọi thu âm giọng nói qua ứng dụng WhatsApp hay video, Facebook Watch Party, thay cho buổi phát thanh truyền thống.

Kết nối tư duy: Làm việc từ xa, không tiếp xúc trực tiếp là một thời khắc quan trọng để các nhà báo thực hành tính sáng tạo và làm nổi bật vai trò là "người tạo ý nghĩa", kết nối các tư duy, sự thấu hiểu và phân tích, làm các sự cố có ý nghĩa, đưa ra các so sánh liên quan, đặt trải nghiệm và lời nói vào bối cảnh để có các thấu hiểu mới. Để "kết nối các điểm", chúng ta không cần phải có mặt ở các sự kiện hay ở trên đường phố. Câu chuyện của bạn cũng không được khô khan hay phân tích quá mức. Ví dụ như đan xen các kết nối tư duy với những cuộc phỏng vấn hay tấm ảnh thu thập từ xa.

Chỉ dùng những nguồn tin khả tín và rõ ràng khi tìm nguồn cung cấp từ xa như mô tả ở trên.

Không đào sâu thêm khoảng cách số: khi nghiên cứu cho thấy xấp xỉ 60% dân số thế giới đã kết nối trực tuyến (xem <https://datareportal.com/reports/digital-2020-global-digital-overview>), hãy nghĩ cách không loại trừ người cần đến thông tin mà bạn sản xuất. Chẳng hạn, hãy hợp tác với các đài phát thanh địa phương hoặc với một mạng lưới thông tin để đưa thông tin đến người không có điện thoại thông minh và không kết nối mạng internet.

- **Hợp tác với các nhà báo công dân, các văn phòng dịch vụ cộng đồng có liên quan** và những người hỗ trợ đáng tin cậy để trao đổi nội dung, nhưng cũng khuyến khích họ thực hành việc thu thập tin an toàn.
- 1. **Giữ an toàn bằng dữ liệu số:** An ninh Kỹ thuật số là một vấn đề toàn cầu khác đang bị đe dọa mạnh mẽ, vì bị những kẻ cơ hội (săn lùng dữ liệu và mật khẩu của bạn) đang khai thác mối quan tâm tin tức và sợ hãi về dịch COVID-19 đang tăng cao. Hướng dẫn từ Ủy ban Bảo vệ Nhà báo nhấn mạnh các nội dung như cách đảm bảo an toàn cho văn phòng từ xa (mới) của bạn, cách giao tiếp an toàn hơn và cách bảo vệ trước những hành vi lừa đảo.
Xem <https://cpj.org/2020/04/cpj-safety-advisory-digital-security-covid19.php>
- 2. **An toàn trước tội phạm:** Tình trạng mất an toàn chung gia tăng vì một vài vấn đề bất ổn: Các thị trường toàn cầu đang gặp phải áp lực lớn và các thị trường địa phương có nguy cơ đóng cửa. Các doanh nghiệp nhỏ đang sụp đổ và nhiều người đã và sẽ lâm vào cảnh thất nghiệp. Trong nhiều trường hợp, an ninh không còn được đảm bảo ở những nơi cần thiết, do đó có thể dẫn đến gia tăng tội phạm. Sự thất vọng và tình trạng nghèo đói cùng cực có thể khiến tội phạm và bạo lực leo thang. Vì tất cả những lý do này, bạn cần phải cảnh giác và đặc biệt chú ý để đảm bảo an toàn cho bạn. Người ta nói không gì quý bằng tính mạng.
- 3. **Giữ bình tĩnh: #NoSourceNoForward (không rõ nguồn gốc, không gửi chuyển tiếp):** Chỉ tham khảo và chia sẻ tin tức y tế từ những nguồn chính thức đáng tin cậy và chính thức. Những kẻ lừa đảo ngày càng thông minh (vốn dĩ vẫn thế) và ví dụ hiện tại chúng đề tựa đề một số tin nhắn của chúng là "Đại học John Hopkins (JHU) vừa gửi tóm tắt này...", v.v. Chúng tôi thấy cần nhắc nhở các đối tác dừng lại và suy nghĩ: Tại sao JHU cần soạn ra một bản tóm tắt trong khi họ đã có một tài liệu với chất lượng tốt, dễ theo dõi trên trang của họ: <https://hub.jhu.edu/novel-coronavirus-information/>
Bạn cũng nên xem: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/communication/index.html>

<https://www.afro.who.int/news/who-coronavirus-disease-2019-covid-19-resources-and-information>
Sức khỏe tâm thần: Nghĩa vụ đối với bản thân, gia đình, bạn bè và đối tác. COVID-19 có thể rất khó bị ngăn chặn và khiến chúng ta sống trong sự bất ổn và lo sợ cho tương lai, cho sức khỏe của chính chúng ta và những người thân yêu. Ngoài ra, chúng ta còn căng thẳng do phải đối diện với quá nhiều thay đổi, sự cách ly và những câu chuyện bi thảm dường như không có hồi kết trên bản tin. Gia đình của chúng ta có thể chịu nhiều tổn thất và sức khỏe của chúng ta có thể suy giảm do chậm trễ trong điều trị cho những vấn đề sức khỏe khác ngoài COVID-19. Vẫn còn nhiều vấn đề khác nữa.

Trong những hoàn cảnh như vậy, người ta thường cảm thấy chán nản và lo lắng và điều đó là bình thường. Hãy tham khảo những hướng dẫn chung tốt nhất về các vấn đề sức khỏe tâm thần gây ra bởi các thảm họa như COVID-19, ví như hướng dẫn của WHO: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/mental-health-considerations.pdf?sfvrsn=6d3578af_2 và

MNH:

<https://www.mhinnovation.net/resources/addressing-mental-health-and-psychosocial-needs-during-covid-19-outbreak> và

Trung tâm Carter:

https://www.cartercenter.org/health/mental_health/index.html?gclid=CjwKCAjwpqgv0BRABEiwA-TySwboGrw4ggQ7PWxefci0pElqwPngN4Kd4E_NXc99KFLKhcGEey3Va8hoCzGAQAvD_BwE

- Trước khi xảy ra khủng hoảng, hãy điều tra về các hỗ trợ tại địa phương (ví dụ: các nhóm tư vấn) và cho các đối tác biết về những hỗ trợ này
- Tránh xa COVID-19!
- Giữ liên lạc với người thân

Sau đây là cách đánh giá rủi ro để thực hiện giúp bạn có thể kiểm tra xem những hành động của chúng ta có an toàn hay không:

Rủi ro và phần thưởng: Nhiệm vụ đó có đáng để chúng ta đón nhận rủi ro không? Nếu không thì chúng ta không đón nhận.

Rời khỏi những nơi vô trùng trong nhà đồng nghĩa với việc chúng ta sẽ đi vào một khu vực có virus hiện hữu nhưng không nhìn thấy được.

Tự đánh giá của bản thân và đội nhóm:

1. Tuổi của chúng ta có thuộc nhóm tuổi dễ bị ảnh hưởng không?
2. Chúng ta có bệnh lý nền nào khiến chúng ta dễ bị ảnh hưởng hơn không?
3. Hiện tại chúng ta đang nghĩ về điều gì? Nếu chúng ta từng gặp phải chuyện đau buồn, liệu chúng ta có tâm trí để hoàn thành nhiệm vụ này không?
4. Chúng ta đã tìm hiểu đủ kĩ càng về vấn đề sắp thực hiện chưa và có biết sẽ phải đối mặt với những điều gì không?

Đánh giá môi trường cho câu chuyện:

1. Môi trường chúng ta sắp đi vào làm việc có đủ lớn và an toàn để duy trì những quy tắc giãn cách xã hội không?
2. Ở nơi đó có bao nhiêu người?
3. Ở nơi đó có dung dịch rửa tay, chậu rửa kèm xà bông không?
4. Đánh giá phương tiện di chuyển: chúng ta đến đó bằng phương tiện nào? Chúng ta sẽ tự lái xe, đi taxi hay đặt xe qua ứng dụng? Chúng ta có đi bằng phương tiện công cộng không? Nếu có, chúng ta cần tuân theo các nguyên tắc tự bảo vệ.

Khi về nhà, điều cần làm là:

1. Làm sao để tiêu hủy những vật đã nhiễm bẩn? Phương pháp tiếp cận hệ thống trong vệ sinh cá nhân có được áp dụng không?
2. Hãy đảm bảo xây dựng quy trình tự vệ sinh hợp lý và có hệ thống, nếu không sẽ dẫn đến nguy cơ nhiễm bẩn lặp lại.
Ví dụ: Khi vào nhà, hãy rửa hoặc sát trùng bàn tay. Sau đó, vệ sinh trang thiết bị và rửa sạch toàn bộ các dụng cụ vừa sử dụng ở nơi làm việc. Sau đó, cởi và giặt trang phục làm việc. Tránh chạm vào bất kỳ vật gì khác và đi tắm. Hãy xem xét lại hệ thống. Hệ thống này phải hợp lý. Hãy xem xét lại cách có thể viết câu chuyện bằng những mẹo ở mục 3.

